

SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN

KOTITAIDE

Huonesisustusta
ja taideteolli-
suutta varten

III vuosikerta
IV * Elokuu * 1904

Lukuisain tunnettujen ark-
kitehtien ja taiteilijain toi-
mittama

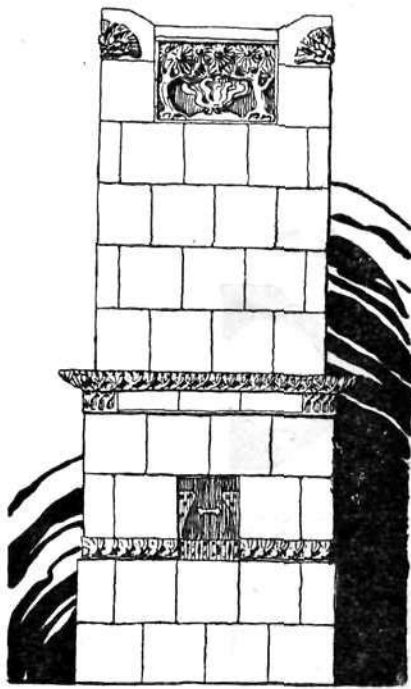
Vastaava toimittaja
Vilho Penttilä

Toimituspaikka: Vladimirinkatu 1. * Huki 10-2. * Puhelin 644. * Postiosoite: Suo-
men Teollisuuslehden Kotitaide. * Tilaushinta 6 markkaa. * Ilmestyy 8 numeroa vuo-
dessa vähintään 20 kuvaliitteen seuraamana. * Joulunumero on muita laajempi.

SISÄLLYS: (TEKSTIÄ). TAIDE JA HYÖDYLLISYYS (JATK. N:o 3) ○○○ JOHN RUS-
KIN. — ISTUMIS- JA LEPAÄMISHUONEKALUJEN HISTORIAA. — PUUN PETAUS KATEE-
KUVAREILLÄ. — NEUVO- JA UUTISOSASTO — ILMOTUKSIA (KUVIA). 2 KUVAA
SALIHUONEEN KALUSTOA (ARKKITEHTUURITOIMISTO v. ESSEN, KALLION TEKEMIEN
PIIRRUSTUSTEN MUKAAN). — 2 KUVAA ULKOMAALAISISTA PORSLINIASTIOISTA. — KU-
VALITTEILLÄ IX JA X ON SALIHUONEEN KALUSTOA (ARKKITEHTUURITOIMISTO v.
ESSEN, KALLION TEKEMIEN PIIRRUSTUSTEN MUKAAN VALMISTANUT SUOM. YL. KÄSI-
TEOLL. YHDISTYKSEN AMMATTIKOULU HELSINGISSÄ).

Turun Kaakelitehdas

Näyttely-Varasto
Helsingissä

Jso Roobertinkatu 25

Myy halvalla aivan uusi mallisia kolimaisten arkitehtien piirustusten mukaan valmistettuja uunia sekä saleja ja ruokasaleja että jokapäiväishuoneita varten.

Ruoholahden Kaakelitehdas

HELSINKI Osakeyhtiö HELSINKI

Kaakeliuuneja sekä yksinkertaisempia että kalliimpia, uusia, nykyaikaisia malleja helppoihin hintoihin.

Konttori ja varasto:
Ruoholahdenk. 21. Puhel. 162.
Sähköosote: Gräsvikenskakel.

Luetteloja ja hintailmoituksia, lähetetään pyydettyäessä.

M. F. Hättinen Helsinki, Suomi.

Telef. 1331. Kupari- ja Peltiseppänliike

Varasto

Kupariastioita,

Paloruiskuja

kirkkoja, kyläkuntia ja kartanoita varten.

Peltiuunia,

Katon peittämistä,

Lukon korjausta,

Avaimia ja Tinausta halpisiin hintoihin.

Rakennusalaan kuuluvaa metallikoristetyötä suorit. kaikkea laatua.

C. Mannerheimin konttori

Aleksanterink. 11 Helsingissä Tel. 898

Konttoritarpeita,

— koneita ja

— huonekaluja.

G. W. Sohlberg

— HELSINKI. — Metsästäjänkatu 4. —

Valmistaa kaikkia peltiseppän ammattiin kuuluvia rakennustarpeita, nimit. Vesikattoja mustasta ja galvanoidusta pelistä, Laskutorvia, koneella tehtyjä Polvia, Vaasia, Kolosseja, Viiriä sekä muita sinkkikoristeita. Ilmaläppiä (venttiiliä) eri kokoa ja malleja. Kylpyammeita ja Vedenlämmitysuunia. — Kirkkoihin Kamiinoita ja Ukkosen johteita.

— Kaikki mitä huokeampiin hintoihin. —

— Hústannus-arvioita ja hintaluetteloja lähetetään pyynnöstä. —

Arkkitehtuuri- ja käytännöllinen Rakennustoimisto - -

Usko Nyström Petrelius Penttilä

Eänsi Rantak. 12 * * Helsingissä * * Puhelin 2011

Tekee piirustuksia huonesisustuksia ja erikoisia huonekaluja varten

Kone- ja Silinteriöljyjä, Vaseliinia,

talia, Grafittia, öljykannuja ja voitelukuppeja. Balata-, Kamelikarva-, Nahka-, Raakanahka-, Gummi- ja Puuvilla Konehihoja, neulomaremmiä, hihnaruuvia ja muita hihnatarpeita. Sahanteriä, mirgelitahkoja, Viiloja, Pakkauksia, Trasselia, Presenninkiä.

Touvia, Vesilasia, Hihnapyöriä, sekä puisia että rautasia, Putkia ja Putkiosia, Laakerimetallia.

Asfaltti-kattohuopaa ja Asfalttilakkaa myy halvalla osakeyhtiö J. E. CRONVALL, Mikonkatu 8.

Julius Tallberg.

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja.

Kullattua KUPARIA, MESSINKIÄ, NIKKELIÄ y. m.

Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin Tehtaalta.

— ERILAATUISIA HUONEKALULUKKOJA. —

Rokkalan hyväksi tunnettua PEILILASIA määrättyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

TAIDE JA HYÖDYLLISYYS.

(JATKOA N:o 5.)

Arvattavasti tulee monikin teistä, jolla ei ole tarpeellista aikaa kukkien tai eläinten piirtämiseen, mielellään taitoansa niin pitkälle kehittämään, että hän kykenee rakennustaiteesta ottamaan jotakuinkin tarkkoja piirroksia, varsinkin jos hän niitä sitten saattaa hyödykseen käyttää. Ajatellaanpa, että me haluaisimme piirtää Carlylen Fredrik Suurelle historiallisen taustan. Syystä valittaa historioitsija menneiden taiteiden henkeä, että niinkuin useimpiin muihin samantapaisiin, niin myöskin Berliinin gallerioihin on koottu seitsenjalkaiset Pan'it, Euroopan härjät, Romuluksen sudet, Correggion correggiteetit, mutta ei ainuttakaan kuvaa esim. Fredrik Suuresta — ei ainuttakaan tosi kuvaa — tahi tuskin ainuttakaan rengasta siitä *inhimillisestä todellisuudesta*, mikä on syntynyt, ei uneksivan rakastajan tyhjästä otsasta, vaan kaikkivaltiaan Jumalan päästä tarkoituksella saattaa tämä maa parka meistä uskottavaksi, luomalla jonkun teoksen, joka ijankaikkisuuden *täällä* ruumistaisi". Näin sanoo Carlyle meille, puhuen siinä liiaksi totta! Me emme voi hänelle enää Fredriikkiä maalata, mutta me voimme piirtää vanhoja rakennusmuistomerkkejämme, me voimme vielä tulevaisuudelle näistä säilyttää ja jättää jonkun tosikuvan. Tämä ainakin olisi todella hyödyllistä työskentelyä.

Mutta mielestäni olen tarpeeksi sanonut taiteen merkityksestä pitämällä pääasioista kiinni. Sallinette että nyt esitän niin selvästi kuin mahdollista sen päätarkoituksen: sen tehtävän jokapäiväisen elämän todelliseksi hyödyttämiseksi.

Hämmästynette ehkä, kun tämän asetan

sen päätehtäväksi. Ja kumminkin on asian laita niin, kuvan täyttäminen iloisuudella on jo suurta: suurempaa on elämän täyttäminen sillä. Ajatelkaapa: te ette voi ilman todellisuutta, olkoonpa se sitten vaikka pelkkä malli, kuvaa saada: *ei mitään maisemaa Turnerilta, mitä hän ei olisi todellisesta luonnosta maalannut, eikä mitään muotokuvaa Tizianilta, missä ei ihminen ole ollut mallina.* Tämä täytynee teille ensin yksinkertaisesti todistaa; mutta siitä johduttavasta lopputuloksesta, että kaiken taiteen edellytyksenä on *tehdä maamme puhtaaksi ja ihmistemme kauniiksi*, en ole voinut ketään vakuuttaa. Maamme puhtaaksi- ja ihmistemme sieviksi tekeminen on, sen vakuutan teille, välttämättä suoritettava taiteen alkaessa. On kyllä ollut taidetta maissa, missä ihmiset liassa elivät, jumalan palvelemiseksi, mutta ei koskaan maissa, missä liassa elettiin, paholaisen palvelemiseksi. On taidetta niissä, missä kaikki ihmiset eivät ole rakastavia, missä heillä on huulet paksut ja pinta musta, siksi että heille on aurinko paistanut; mutta ei koskaan maassa, missä asukkaat ovat kalpeita kurjasta yötyöstä ja kuolettavasta varjosta, missä nuorukaisten huulet ovat, sensijaan että ne olisivat pyöreät ja verevät, ohuet ja terävät nälästä, tahi myrkkynuomien yhteenturistamat. Ja nyt huomatkaa tarkoin huomautusteni ydinkohta: molemmat suuret eettilliset vietit ovat *järjestys ja hyväntahtoisuus*. Kaikki taiteet perustuvat ensiksi ja viimeiseksi pohjakerroksen sivistykseen ihmiskäden kautta, sitten kansan elämiseen, pukeamiseen ja asuttamiseen kohdistuviin miellyttävyyteen, arvokkuuteen ja ihmisrakkautteen. Kreikkalainen taide alkaa Alkinoun puutarhoissa — täydellinen järjestys, purjo-

laukka-istutukset, putkijohdoilla tehdyt suihkulähteet. Kristillinen taide oli, silloin kuin se ritarisuudesta alkoi, mahdollinen vain niin kauvan kuin ritarisuus pakoitti niin ritarit kuin kuninkaat pitämään huolta kansojen oikeasta kurista ja kehittamisestä; se hävisi ja sortui, kun nämät ritarit ja kuninkaat tulivat kansan syöjiksi, kansan enentäjien sijasta. Ja se on vasta silloin uudelleen mahdollinen, kun kirjaimellisesti käsitettynä, miekka taotaan auranureksi, kun Englannin Pyhä Yrjö tuottaa nimellensä kunniaa todellisenä lohikäärmeen-tappajana, ja kun kristillinen taide siksi huomataan, minä sitä sen perustaja piti: leivän murtamisena.

Jos tarkastamme tämän peruslauseen soveltuvaisuutta yksityisemmin, niin me huomaamme, kuinka korkeimmasta pienimpään alaan saakka taiteen terveys aina riippuu sen sopivaisuudesta käsiteollisuuteen. Näin on laita pikari- ja lautas-tarpeen, mutta varsinkin juoma-astiatarpeen; sillä lihan voi syödä harpyen'iltä tai joltain muulta pöydältä, mutta juodessa tarvitaan pikari; ja jotta siitä voisi mukavasti juoda, käytetään siinä jonkinlaista vartta; sen täyttämiseen, kun se on tyhjä, käytetään suurempaa astiaa;

jotta tätä astiaa voitaisiin kantaa, käytetään siinä kahta korvaa. Kun näiden tarpeellisten kappaleiden muodot soveltautuvat eritarteiden mukaan, joko paljoo juomiseen tai varovaiseen juomiseen, helppoon kaatamiseen tai vuosikautia tuoksun ja „kukan“ säilyttämiseen, kellareihin säilöön tai vadissa tahti pullon kaulassa poreilemaan; juomauhrit, pan-ateenalaiset oluthaarikat, kuolleen tuhkan säilytysurnat, — ja teillä on sarja niitä kauneimpia korumuotoja, karkeasta punamaasta tehdystä amforasta, Cellinin gemmeistä ja kristalleista tehtyihin vaaseihin saakka; tässä sarjassa, varsinkin sen yksinkertaisimmissa osissa, on ankanan kompositsionin ihanimmat ja täydellisimmät viivat ja tyypit säilyneet mitä taide konsanaan on aikaansaanut.

Jos taas tahdomme astiamme raikkaalla vedellä täyttää, on meidän mentävä kaivolle tahti lähteelle; meillä on tavallisesti jonkinlainen suoja kaivon ympärillä; me tarvitsemme myöskin putken tai kipan, tai jonkun muun välikappaleen, millä me vettä lähteestä ammennamme. Johtaaksemme vedenjuoksun jonkun matkan päähän, tarvitsemme avonaisen tai umpinaisen vesijohdon; kaupungin kuumalla torilla on meistä terveellistä ja mie-

SALIHUONEEN KALUSTOA.

ARKKITEHTUURITOIM. v. ESSEN, KALLIO.

Sinivihreäksi paleeratusta koivusta. .'. Silotukset kuparista. .'. Kalusto tehty Suomen yl. käsiteoll. yhdistyksen ammattikoulussa Helsingissä.

luista antaa vesisuihkun syöstä ylös suihkulähteestä. Näille erilaisille tarpeille olemme erään kuvaamiskoulun perustaneet koristaaksemme tasaisista esineistä ja kivistä tehtyjä kaivomuureja etenkin, missä vaimot ja piikaiset kokoontuvat taloushommistaan ja toreilta kaupunginkavon ääreen pakinoimaan.

Mutta on vielä syvempi syy taiteen hyödyllisyyteen tässä kuin missään muussa, sikäli kuin me taiteen kautta voimme ilmaista kunnioituksemme ja kiittollisuutemme. Niin-

pian kuin kansa on oikeamielinen, tuntee se syvästi taivaasta tulevan sateenlahjan merkityksen, mikä sen sydäntä elähyttää ja iloitaa, sitä enemmän, milloin tämä taivaanlahja kestävästi juokseväksi lähteeksi muuttuu. On aivan mahdoton ajatella, että muusain lempeyttävä voima ilmenisi kansassa, joka helikoniansa halveksii; vielä mahdottomampi on ajatus, että voisi kristillinen kansa kasvaa, „tanquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum“, jonka sydäntä ei tämä oppi miellyttäisi, kun sille kerrotaan, minne meni Rebekka, mihin Raakel, mihin Tsipora, ja kun hänelle puhutaan siitä vaimosta, jolta Geritsim-vuoren juurella vettä anoi muuan muukalainen, joka väsynyt oli ja jolla ei ollut, millä vettä olisi ammentanut.

Ja tosiaankin, milloin meidän vuorilähteemme ovat etäällä toisistaan laaksossa vuoren rotkossa tahi metsän aukeassa, jotka kesäkuivana tuoreessa ruohopuvussa loistavat, kaukana kaupungista, silloin on parasta antaa niiden olla omassa rauhassaan koskemattomia; mutta milloin ne ovat kaupungin lähellä ja sen kautta ovat likaantumisvaarassa, niin kaunista taidetta ei voida kauniimmin käyttää kuin jos me suojelemme suihkulähteitämme ja niiden ympäristöjä kal-

SALIHUONEEN KALUSTOA. ARKKITEHTUURITOIM. v. ESSEN, KALLIO.
Nojatuoli, korapöytä, naottikaappi ja pianotaoli. .'. Sinivihreäksi pulceratusta koivusta .'. Helotukset kuparista .'. Valmistettu Suom. yl. käsiteoll. yhdistyksen ammattikoulussa Helsingissä.

lisarvoisilla marmorikivillä. Mitään ei voine sen tärkeämmäksi terveellisen kasvatuksen keinoksi katsoa kuin huolta, pitää vesijuoksua niin pitkän matkan kuin mahdollista puhtaana ja kirkkaana täynnä kaloja ja lapsille helposti päästävänä. Oli kerran noin kolmekymmentä vuotta sitten pieni maailman melusta syrjässä oleva puronen vain tuuman syvyinen, joka kulki poikki ajotien ja alitse jalkasillan. Ihmiset tulivat ja menivät — mutta puropa ei aina saanutkaan juosta, se muurattiin tukkoon kunnan hallituksen toimesta. Ja kumminkin oli tässä pienessä purrossa sammakon nuijapäineen ja toutaimineen paljon enemmän kasvattavaa arvoa kuin 1000 Sterling punnassa, jotka vuosittain annetaan kunnan kouluille, silloinkin kun joka penni käytettäisiin vain hapen ja vedyn ominaisuuksien tahi — kaikkien Aasian ja Amerikan jokien nimien ja virtaamisnopeuksien opettamiseen.

Siispä tässä on asian ydin. Jos me tahdomme uudelleen perustaa koulun ruokuteollisuutta varten, niin olemme me, kaikki taiteilijaparit sangen valmiit parastamme panemaan todistaaksemme teille, miten soma joku viiva voi olla, kun se ensin mutkistuu toiselle ja sitte toiselle sivulle; miten yksin-

kertainen berliinisinen synnyttää valkoiselle pohjalle kauniin kuvan; miten ideaalisen taitteen voi aikaansaada koiranturkki-väreistäkin, mustasta ja ruskean keltasesta. Mutta minä sanon teille heti: kaikki mitä me voimme tehdä on kokonansa hyödytöntä, elleimme talonpoikaa auta tämän rukoillessa: ei ainoastaan syödessä, vaan myöskin juodessa; ja elleimme, sittenkun olemme hänet kupeilla ja lautasilla varustaneet, hänelle anna vielä jotakin sellaista, mitä hän voi nauttia, mutta mikä *ei* ole väärennettyä eikä myrkytettyä.

Tarvinnee tuskin omasta puolestani todistaa taiteen välttämättömyyttä pukimissa; mutta velvollisuuteni on mitä varmimmin huomauttaa sitä seikkaa, että ensi askeleemme taidekoulujen perustamisessa sen jälkeen kun me olemme köyhille terveellistä, väärentämätöntä ruokaa antaneet, tulee olla soveliaiden, terveellisten pukimien hankkiminen näille köyhille, pukimien, jotka ovat hyvää ja vahvaa ainetta, käyttäjiensä jokapäiväiseen työhön sopivia, heidän elämänasemaansa pukevia ja sitten järjestykselle arvokkuudella kannettuna. Tämä järjestys ja arvokkuus on heille tuleva ylempien ja keskiluokkien rouvien taholta, joiden omatunto ei mitenkään voi olla oikea ja levollinen niin kauvan, kun he sitä sillä kuormittavat, että he voivat köyhien alennustilan kärsiä, silloin kun he itse itsensä pukevat keveästi ja väljästi. Oikeaan ylpeyteen ja suloon, niin rikkaiden kuin köyhien puvuissa on tosi pukemistaide perustuva.

Kolmanneksi, kun me olemme takaisin saaneet muutamia terveellisiä elämäniisäuden, ravitsemisen ja pukemisen tapoja, on meidän niitä saavutettava myös asumiseemme nähden. Olen sanonut, että paras rakennustaide ei voi mitään korkeampaa luoda kuin ihanan katon. Ajatelkaapa! Vatikaanin doomi, Rheims'in tahi Chartres'in kirkonovet, poikkilaivain holvit ja kaaret, hautakammion katto, kellotapulitorni, kaikki vain muotoja, jotka ovat syntyneet siitä alkuperäisestä halusta suojata joku määrätty tila sateelta ja kuumalta. Vielä enemmän, kaikki nämät suloiset muodot ovat toinen toisensa jälkeen porvarillisissa asumuksissa kehittyneet, ja vasta sen jälkeen kun ne olivat keksityt, ruvettiin niitä suuremmissa määrässä kirkollisessa ra-

kennustaiteessa käyttämään. — Meidän on siihen suuntaan toimittava, että jokaisella olisi oma kotinsa, mitä he eivät ajattele enää jättää, koti, mikä vastaa heidän elämäntottumuksiensa ja sitä enemmän, mitä vanhemmiksi tulevat. Nämät asumuksensa tulee ihmisten koettaa rakentaa niin lujasti kuin mahdollista, valiten mieluisan rakennuspaikan, missä on kirkasta valoa ja raitista ilmaa, sekä sisustaa ne kauniisti ja maukkaasti. Niin paljon he ainakin voisivat paikkaa valita kuin pääskyeset pesäänsä perustamaan ryhtyessään valitsevat. Jos taas talot ovat ryhmiin rakennettavat, niin on asukkaissa oleva niin paljon porvarillista yhteistuntoa, että heidän rakennustapansa alistuu saman tyyliin alaiseksi, ja niin paljon porvarillista ylpeyttä, että siitä huoli pidetään, että koko ihmisasumusryhmä tarjoaa maan päällä hauskan näön eikä päinvastoin.

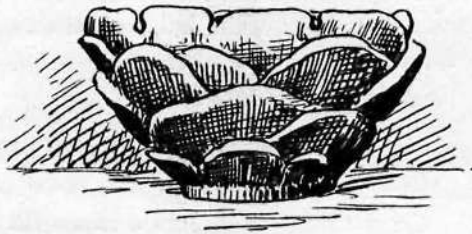
On mahdotonta saada oikeata siveellisyyttä, tyytyväisyyttä, tai taidetta maahan, missä kaupungit ovat niin rakennetut, että maaseudulta niihin tullessa täytyy silmänsä ummistaa, ellei työkykyänsä tahdo siksi päiväksi kadottaa; hirveitä märkäpaiseita, jotka ryysyissä ja rievuissa leviävät yli maan, ja imevät sen kuiviin. Meillä tulee olla kauniisti sijaitsevia ja kauniisti rakennettuja kaupunkeja, jotka muotonsa puolesta ovat kristalliseerattuja, ei kangistuneita; suuruudelleen rajoitettuja, ei mätää ja tauteja levittäviä lokapesiä, vaan jokaisen ympärillä oma pyhä puutarhavyönsä, puutarhat kukkivia puita ja hiljaa virtailevia vesiä täynnä. Se on mahdotonta saavuttaa, arvelette kai? Ehkä, mutta minulla ei ole mitään tekemistä suorittamismahdollisuudella, vaan välttämättömänä pidän sitä. Mutta enemmän mahdollista täytyy sen olla, että mahdollisimman vähään rajoitettaisiin raudan käyttö siinä, missä yhtä hyvin voidaan puulla tai kivellä toimeen tulla, ja ettei höyryllä käytetä, missä yhtä hyvin voidaan luonnollisia voimia käyttää käyttövoimina. Huomatkaa, että siksi mekaaniseksi voimaksi, mikä jokapäiväisessä elämässä kaupungissa tarvitaan, täydesti riittää vesivoima.

Käsityön kautta saavutettu pohjasivistys ja välttämätön kaiken liian tulivoiman syr-

jäyttämisen ovat ensimmäiset edellytykset taidokoululle joka maassa. Siksi kunnes me tämän vaatimuksen olemme toteuttaneet, joko aikasemmin tahi myöhemmin, jäävät kaikki asiamme tähän samaan ihanaan tilaan, mihin meidän mekanismimme hienomman taiteen puutteessa ovat ne saattaneet: niin että vaikka Englanti on kehruurattaiden kolinasta melkein kuuroksi tullut, niin sen kansalla ei

ole vaatteita; vaikka se on mustaksi tullut kivihiilien kaivamisesta, sen kansa vilusta värisee; vaikka se sielunsa on profitista myynyt, sen asukkaat nälkään kuolevat. Jääkää tähän tilaan, jos teitä haluttaa; mutta olkaa varmasti vakuutetut, että se on tila, missä teille ei koskaan tule osaa kaunotaiteesta.

(Jatk.)

Ulkomalaisia porsliinistöitä.

ISTUMIS- JA LEPÄÄMISHUONEKALUJEN HISTORIAA.

Huonekalut ovat tarve-esineitä, jotka elämä itse luopi. Niiden on tyydytettävä ne persoonalliset vaatimukset, mitä me kullekin huonekalulle asetamme. Siksi pä valitsevat nuoret ihmiset toisellaisia tuoleja kuin vanhat. Huonekalujen kehitykseen vaikuttavat myöskin merkitsevästi kansalliset ja eri ajoille omituiset ominaisuudet. Samoin vaikuttavat asumis- ja elämistävät ynnä puvut. Tässä huonekalujen kehitys sattuu yhteen sivistyskehityksen kanssa. Näinä aikoina olemme me tottuneet siihen, ettemme pidä historiallisista tyyleistä niin tarkkaa väliä. Me voimme yhdistellä erityyillisistä huonekaluista sangen hauskan sisustuksen; mutta me heti huomamme vastakohdan, jos me koitamme asetta silloisiin aikasuhteisiin. Niinpä näyttäisi meistä maalaus, mikä esittäisi lujasti haarniskoidun ritarin rokokotuolilla istumassa, täydesti tyylittömältä ja mahdottomalta.

Ensimmäisenä kohtana on siis mainittava, että huonekalut kuvastavat jonkun määrätyn ajan luonnetta. Toiseksi, että ne ovat erityisistä vaikutuksista, varsinkin pukujen aikaansaamista, riippuvia. Tätä viimeainittua seikkaa ei enää nykyaikana tarpeeksi oteta huo-

mioon. Niinpä on esim. linnoissa sohvia, joiden istuinsyvyys on 80 cm. Ne ovat alkuisin 17 ja 18 vuosisadalta, krinuliinin ajalta. Tämä pukukappale koottiin istuessa taakse ja vaati silloin erityisen istuinsyvyyden sohvassa. — Myöskin verrattain myöhään tapahtunut kaapin laajeneminen on samallaisten syiden aikaansaama. Niinkauvan kuin vaatteet olivat pehmoesta vaatteesta tehdyt ja siis helppo asettaa laskoksiin, käytettiin niiden säilyttämiseksi arkkuja, kun myöhemmin ruvettiin käyttämään sametti- ja silkkipukuja, joita puhveilla, nauhoilla ja täytteillä koristeltiin, tuli kaappi käytäntöön, missä näitä kappaleita paremmin voitiin säilyttää.

Kolmanneksi tulee huomata erityiset elämis- ja asumisseikat. Kuudennelta ja seitsemänneltä vuosisadalta tunnemme me sangen korkeajalkaisia tuoleja; niiden olemassaolo selkiää silloisista lämmittämistavoista. Huoneet olivat huonosti lämmitettäviä, lattiat kylmiä, niin että pyrittiin nostamaan jalat mahdollisimman korkealle lattiasta.

Neljäntenä kohtana huomattakoon pitkä tapojen sarja. Vanhana aikana maattiin syödessä, sen takia tuli makuutiloilille määrätty muoto. 17-vuosisadalla laadittiin vuode, jota

me tänäpäivänä emme osaa tarpeellisen yksinkertaiseksi ja terveydelle sopivaksi saada, niin että se näytti valtaistuintaivaalta. Mutta silloin ei vuodetta käytettykään vain nukkumiseen, sillä maattiin päivisin pukeuduttua, otettiin vieraita vastaan. Usein oli myöskin jonkun huonekalun käyttämistapaan liittynyt sellainen lisämerkitys, että se osoitti omistajan arvoa ja säätyä, paljon on tästä meidän päiviimme saakka säilynyt. Erittäin hauska osa oli Ranskan hovissa taburetilla. Se oli vain määrätuille aatelissuvuille sallittu. Enimmäkseen niiden naisjäsenille; monenlaisia intriigejä punottiin yksistään vain sen takia, että saataisiin taburetilla istua.

Nämät kaikki ovat sivistyshistoriallisia kohtia, joilla ei vielä ole mitään tekemistä tyylin kanssa. Mutta mitä on sitte tyyli? Tyyli on jonkun aikakauden muotoaisti. On myös sanottu jonkun aikakauden muototahto, mikä ilmenee yhtä voimakkaana kaikissa tämän aikakauden ilmiöissä. Selvimmin ilmenee tämä muototahto rakennustaiteessa. Kun tarkastaa huonekaluissa välttämättä tarvittavaa konstruktivistista puolta, niin täytyy sanoa, että tässä suhteessa ne ovat kaikkina aikoina pysyneet melkein samanlaisina, mikä yksinkertaisesti riippuu siitä, että ihmiset ovat pysyneet samoina ja suhde keinon ja tarkoituksen välillä ei ole muuttunut. Kokoonpantavassa tuolissa voidaan tätä seurata; se on vuonna 1500 e. Kr. konstrueerattu samalla tavalla kuin 20:nneellä vuosisadalla j. Kr. s.

Mitä on näissä sitten tyylihistorialle huomattavaa? Ennen kaikkea se hauska tosiasia, että ensiksi koristemuodot useimmiten vain vaihtelevat, mutta alkumuodot ovat ikivanhoja. Toiseksi: että, ja tämä on sangen tärkeä seikka, suuri sarja teknillisiä muotoja, jotka samalla ovat koristemuotoja, kulkevat kautta kaikkien aikojen. On esim. sorvattuja muotoja, jotka esiytyvät Egyptissä noin 2000 v. ennen Kr. s. mutta myöskin 17-vuosisadalla. Yksi hauskimpia esimerkkejä on kolmijalkapalli. Istuin on kolmikulmainen, palli vaihtelee pikkuasioissa, mutta konstruktiosooni on aina sama. Ei ole lainkaan oikeata otaksua että huonekalut olisivat aina muodostetut arkkitehtuurimuotojen mukaan. Usein kyllä arvostellaan huonekaluja pylväiden y. m. s. mukaan, mutta tämä on vaan mahdollista eräässä huonekalulaadussa. Sitä vastoin on huonekaluja, joiden muoto riippuu tekotavasta ja aineesta. Löytyy esim. goottilaisia kaappeja, joissa on rakennustaiteellisia lisäjä taas sellaisia, joissa ei ole minkäänlaista jälkeä goottilaisesta rakennustaiteesta; mutta me tunnemme ne goottilaisiksi ornamenteis-

taan, rautasolituksistaan j. n. e. Nykyinenkin tyyli poikkeaa monesti arkkitehtuurimuodoista.

Huonekaluissa tavattavat muodot voimme systeemistemmin esittää, jos teemme seuraavan jaotuksen: 1:0) Istumishuonekaluja, 2:0) Kantavia huonekaluja (konsolit, pöydät j. n. e.), 3:0) Laatikko- ja kaappi-huonekaluja.

Istumishuonekaluja ovat: palli, tuoli ja penkki, joista palli ja tuoli ovat yhden hengen istuttavia, kun taas penkki on useamman istuttava, koska siihen täytyy samalla kertaa sopia ainakin kaksi. Latinalainen sana *bisellium* (kaksi-istuin) sisältää suorastaan määräyksen, että istuinta pitäisi kaksi henkeä käyttää, vaikka todellisuudessa mainitulla istuimella vain yksi ainut henkilö istui; tämä oli ilmauksena henkilön nauttimasta suuresta arvosta. Valtaistuimet ovat vielä tänäänkin niin suuret, että niille sopii kaksi ihmistä yht'aikaa.

On istuimia selkänöjällisiä että selkänöjättömiä. Tässä suhteessa on eri aikoina ajateltu eri lailla. Kreikkalaisilla oli nojallinen tuoli lasten, sairaiden ja naisten istuimena, kun taas voimakas mies katsoi itseänsä loukatuksi, jos hänelle tarjottiin tuollainen tuoli.

Yhden hengen istuttavat istuimet voidaan jakaa selkänöjällisiin ja selkänöjättömiin palleihin, ristijalkaisiin tuoleihin s. o. kenttätuoleihin, jotka nekin voivat olla joko selkänöjällä varustettuja tai ilman sitä.

Melkein kaikki mainitsemamme tuolim muodot tavataan Egyptissä n. 1500—2000 v. e. Kr. s. Näiltä ajoilta tunnetaan nojattomia istuimia, jotka tosin ovat sangen yksinkertaisia, mutta rakenteeseensa nähden mitä huolellisimmin tehtyjä. Istuimena käytettiin jo silloin taivutettuja puita. Muinaisegyptiläinen tuoli mukaillaan meidän päivinämme mahongista tehtynä. Tunnetaan vltta 1500 e. Kr. tuoli, mikä on sorvaamalla tehty mustasta eebenholzista. Jalat ovat norsunluuintarsioilla ja kullatuilla pronssinauhoilla koristetut, norsunluu on paikoittain punaiseksi värjätty ja istuin on kokonaan punainen; kokonaan on se niin hieno kokoonpanoltaan ja väritykseltään, että hämmästyttää sen nähdessään. Assyyrialainen, samoin kreikkalainen ja roomalainen palli tehtiin, joko niin, että puusta tehty kehys-runko valettiin pronssin sisään tahi että tuolit valettiin kokonaan pronssista. Eräässä Lontoossa säilytetyssä oli jalat eläinjalkoja mukailevia ja ne päättyivät häränpäihin yläpäästään. Istuimella oli tyyntyä käytetty. Kreikkalaisessa diphros- ja roomalaisessa sella- eli gamnum-istuimessa

oli jalat käyristettynä, jonka takia tuolit olivat sängen miellyttäviä.

Goottilaiset pallit olivat joko pyöreistä puista tehdyt, jotka sauvoilla olivat toisiinsa liitetyt ja niiden päälle lautoja kiinnitetty tahi olivat ne laudoista, joissa terävät kulmat oli säilytetyt.

Renessanssi-ajan raskaista muodoista palataan keveämpiin 17:nnessä vuosisadalla. Ja ensimmäiset kiinteäpolsteriset istuimet ilmesyivät tällöin. Ludviikki XIV:n ajalla on tuolilla silloisen arkkitehtuurin vääntyneet balustrimuodot, kun taas rokokoossa muoto muuttuu juoksevammaksi, siinä kun noja muuttuu käsipuuksi keveästi pyörtäen. Lopuksi tulee Ludviikki XVI:n tuoli klassisismineen ja antikiseeraavine muotoineen.

Samanaikainen nojattoman tuolin kanssa on kokoonpantava tuolimuofo, kenttätuoli, taburetti. Kaikissa tämätapaisissa tuoleissa ovat jalat sahapukin tapaan kiinnitettyt; konstruktioon on kaikkina aikoina pysynyt samana, koska tällaista tuolia ei muulla tavalla voi tarkoituksenmukaisemmin laatia. Kun aikasemmin tätä muotoa käytettiin todellisesti kokoonpantavissa tuoleissa, säilytettiin muoto myöhemmin, vaikka tuolit varustettiin kiinteillä patjoilla. Konstruktioonimuoto tuli niinmuodoin näissä pelkäksi taidemuodoksi.

Kreikkalaisella ajalla oli tämänlaisissa tuoleissa jaloiksi mukailtu ei ainoastaan eläinkäpäloitä, vaan koko eläimen jalka. Roomalainen aika on vasituisesti aateloanut tämän istuinmuodon n. k. „sella curulis“-tuolillaan. Tämä virkatuoli oli kokoonpantava, joka valmistettiin sängen komeaksi ja oli pronssista. Neapelin museossa on esimerkki tällaisesta. Myöskin keskiajalla pidettiin tällaista tuolia kunniaistuimena. Kuuluisin tältä ajalta on n. k. Dagobert-tuoli, mikä on kokonaan pronssista valettu. Noja on nähtävästi 12:nnessä vuosisadalla tullut lisää, mutta itse istuimella säilyi kokoonpantavan tuolin muoto. Tuoli on piispa Egidiuksen kuningas Dagobertia varten valama; vaikka tämä on epävarmaa; varmaa on että se on 7:nnessä tai 8:nnessä vuosisadalta. Se on leijonanpäällä ja leijonan käpälillä, jalosti ja monumentaalisesti koristeltu. Nonnenberger-tuoli eräässä nunnaluostarissa lienee huomattavin aikaiskeskiaikainen huonekalu, mikä on kokoonpantavan tuolin tapaan tehty. Punainen puuaine on norsunluu kuvioilla silailtu, jotka kuvat ovat eräästä legendasta. Ylhäällä on suurista norsunluukappaleista leikatut leijonankäpäliksi muodostetut. Leikkaukset ovat vanhempia

kuin tuoli, ne ovat nim. 11:nnessä vuosisadalta ja yhdistettiin tähän tuoliin, joka on 14:nnessä vuosisadalta, vasta myöhemmin.

(Jatk.)

PUUN PETSANUS KATEEKU- VÄREILLÄ.

Nykyjään valtaan pyrkivä taikka oikeamin vallassa oleva makusuunta sekä varsinaisen rakennustaiteen että huonekaluarkkitehtuurin alalla on täydellä syyllä julistanut sodan kaikkea jäljittelyä vastaan. Aine on käsiteltävä sellaisella tavalla, niin sanotaan, että sen todellista laatua ei tarvitse hävetä, niin että ei ole pakko yksinkertaista kalkkiseinää maalata marmorinkaltaiseksi eikä kotimaisista puulajeistamme tehdä paremmin tai huonommin onnistuneita mahongin, tamen tai päkinäpuun imitatsioneja. Tästä seuraa että puun petsaaminenkin, mikäli sen tarkoituksena on halvemmän puulajin saattaminen toisen kalliimman puun näköiseksi, on kadottanut entisen merkityksensä. Silti ei kuitenkaan ole sanottu, että petsaus yleensä olisi tullut vähemmän tärkeäksi toimitukseksi kuin ennen. Pikemmin aivan päinvastoin. Nykyään käytetään kaikkia vanhoja luonnollisia petsejä, vaikka toisessa tarkoituksessa kuin ennen ja sen lisäksi vielä monta aniliiniväriäkin, etupäässä sellaisia, jotka hyvästi kestävät ilman ja valon vaikutuksia vastaan.

Luonnollisista petsiväreistä ovat kateekupetsit kentiesi kaikista tärkeimmät. Lyhyt selonteko tämän aineen ominaisuuksista ja käytännöstä lienee siitä syystä tervetullut ammattimiehillemme.

Kateeku (Katechu, Caehon) on muutamien itäintialaisten Acacia lajien kuiviin keitettyä ekstraktia, jota löytyy kaupassa sitruunan kokoisina palleina tai (paremmat lajit) suuriin lehtiin käärittyinä neliskulmaisina tai säännöttöminä kappaleina. Vaikuttavina aineina ovat katekiini ja kateekuparkkihappo. Edellinen on omituinen siitä, että se oksiderraavien aineitten vaikutuksesta, kuten kaali-umi- tai natriumbikroomaatti, synnyttää pysyvän mahonkiruskean värin, kun taas kateekuparkkihappo rautavihtrillin yhteydessä aikaansaa kauniin oliiviruskean.

Kateekusta valmistetaan puupetsejä seuraavalla tavalla:

100 grammaa kateekua keitetään — parhaiten emaljoidussa tai lasitetussa astiassa — 1½ litrassa vettä kunnes liukeneminen on tapahtunut. Keittämisen aikana on kateekua huolellisesti hämmennettävä puisella lastalla, niin että se ei pääse palamaan kiinni astian pohjaan. Kun kaikki mikä liuveta voi, on liuvennut, siivilöidään neste ohuen puuvillakanakaan läpi. Keittämisen aikana on suuri osa vettä haihtunut pois, siivilöity neste on sen vuoksi laimennettava vedellä, kunnes nesteen koko on tarkalleen 1 litra. Ennen käyttämistä lisätään tähän vielä 10 grammaa alunaa, jonka jälkeen petsi on valmista.

Neste sivellään pensselin avulla sileäksi hiotulle puulle; kuivumisen jälkeen on pinnalla heikko, kellertävä väri. Kun sitten yllämainitulla tavalla petsatulle ja kuivuneelle puulle sivelee kuumaa liuvosta, jossa on 50 grammaa kaaliumi- tai natriumbikromaattia ja 1 litra vettä, niin syntyy heti voimakas, punaisenruskea väri. Kateekulla aikaansaatu ruskea petsaus kestää hyvin sekä ilmaa että valoa. Sitäpaitsi sillä on vielä seuraavat hyvät ominaisuudet:

- 1) väri tunkeutuu syväälle puuhun, niin että se ei vähällä kulu paljaaksi;
- 2) se kestää vettä; vedellä ei voi väriä pestä pois, eikä vesi myöskään aikaansaa mitään täpliä petsattuun puuhun;
- 3) petsiä voi käyttää melkein yhtä hyvin kaikkiin puulajeihin;
- 4) syntynyt väri on kaikissa puulajeissa melkein samanlainen;
- 5) petsi ei kulu pois puleeratussa, niin että tottumatonkaan työntekijä ei vähällä puleeraa väritöntä puuta paljaaksi;
- 6) kateekuliuvos säilyy suljetussa astiassa hyvin kauvan. Jos pinnalle syntyisi hometta, tarvitsee vaan kuumentaa neste kiehumapisteeseen, jonka jälkeen neste taas on käyttökelpoinen.

Petsaukseen tarvittava bikromaattiliuvoskin säilyy suljetussa pullossa kuinka kauvan tahansa.

Nykyään muodissa olevan oliiviruskean petsin aikaansaamista varten laimennetaan ylempänä selitetty kateekuliuvos yhdellä litralla kuumaa vettä, ja neste sivellään sileäksi hiotulle puulle.

Kuivumisen jälkeen tehdään toinen sivelys kuumalla liuvoksella, joka sisältää 50 grammaa rautavihtrilliiä yhdessä litrassa vettä. Vähitellen kehittyä silloin puun pinnalle heikko oliivivihreä väri, joka ilman vaikutuksesta 24—48 tunnissa muuttuu oliiviruskeaksi. Tällä värillä on samat edut kuin ylempänä mainitulla ruskealla kateekupetsillä.

Jos rautavihtrilliliuvoksen sijasta käyttää liuvosta, jossa on 20 grammaa rautakloriidia yhdessä litrassa vettä, niin saadaan puulle arvokas tummanvihreä väri. Kaupassa löytyy myöskin puhdistettuja ja erityisillä lisäaineilla varustettuja kateekupreparaatteja. Näistä suosittelee „Allgem. Tischler-Ztg.“ varsinakin merkkejä Katechin N. S., Katechin 2 G ja Katechin 3 R., joita toiminimi A. Reischer Barmen'issa valmistaa. Niillä kuuluu olevan seuraavat edut:

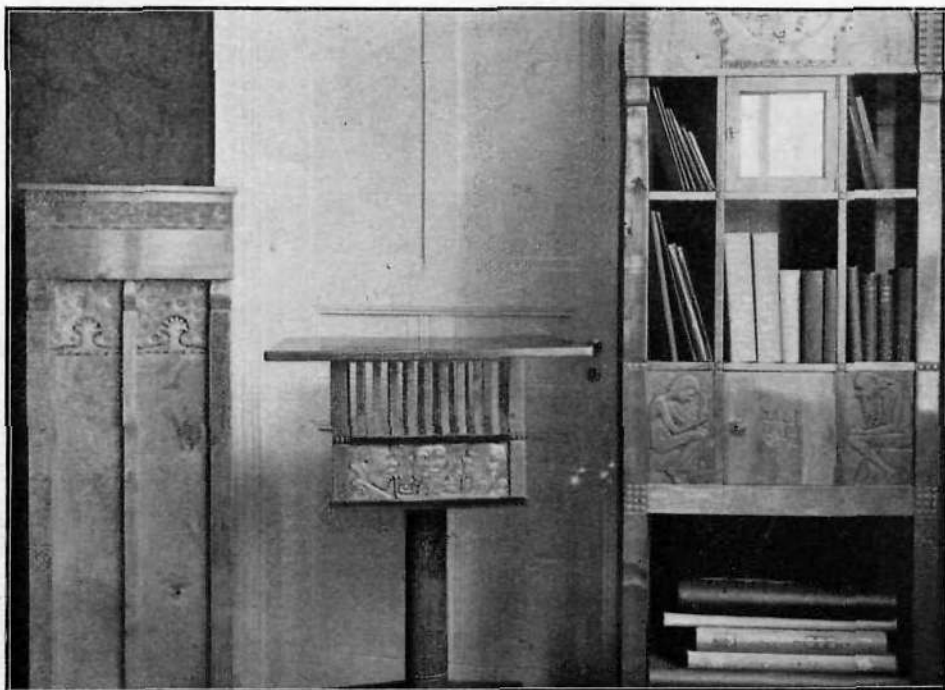
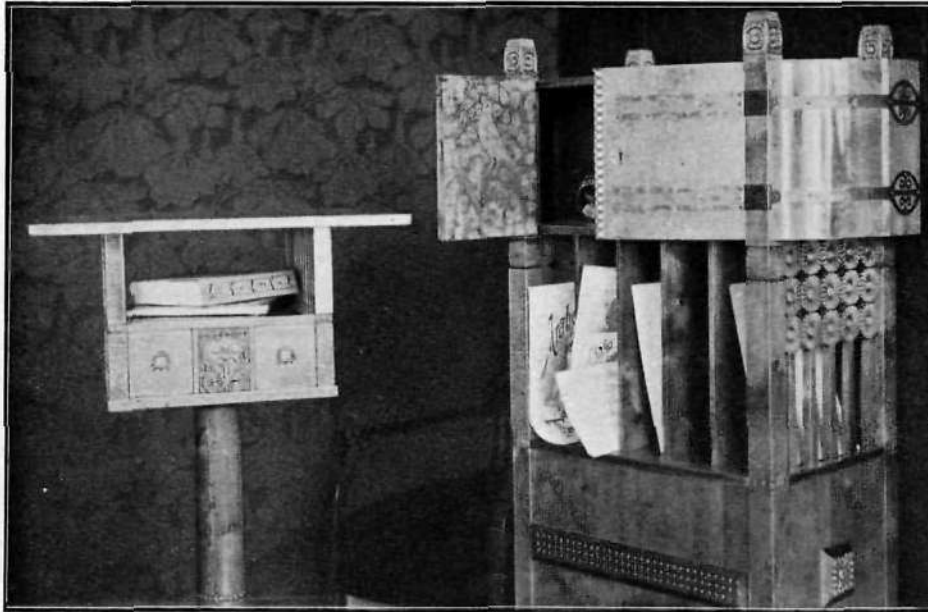
- 1) ne ovat kaksi kertaa niin väkeviä kuin tavallinen kateeku;
- 2) liukenevat sangen helposti kuumaan veteen jättämättä jäljelle sanottavaa tähdettä, jonka vuoksi siivilöiminen ei ole välttämätön;
- 3) ruskeat petsaukset tulevat kirkkaammiksi, „tulisemmiksi“.

Erittäin kehutaan Katechin 2 G ja rautavihtrillillä saatua harmahtavaa oliiviväriä Merkki Katechin N. S. antaa yhdessä rautavihtrillin kanssa käytettynä erinomaisen siniharmaan.

Kun petsataan katekiineillä, valmistetaan liuvokset aivan samalla tavalla kuin kateekua käytettäessä. Eroitus on vaan siinä, että katekiineja otetaan puolet pienempi määrä litraa kohti, koska näillä on suurempi värjäyskyky kuin kateekulla.

KOTITAIDE IV
 ELOKUU, 1904 ☞
 KUVALIITE IX ☞

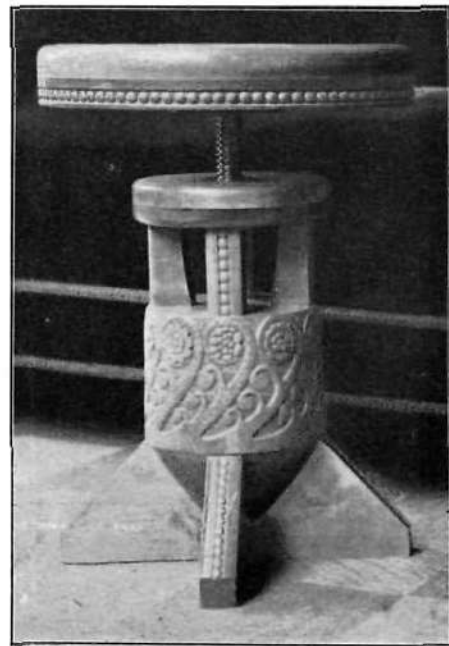
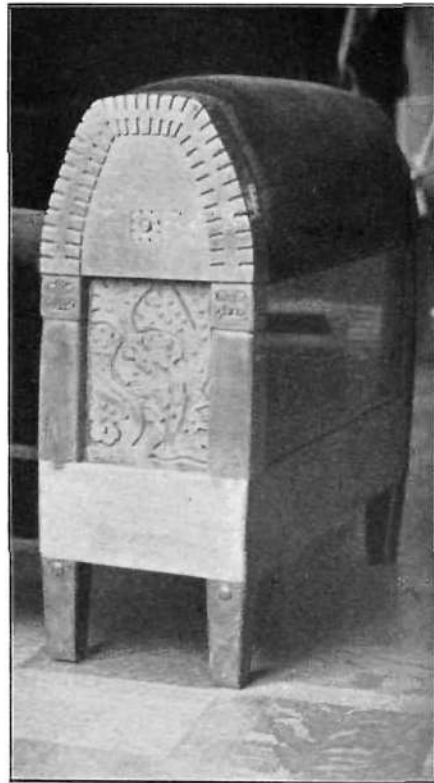
ARKKITEHTUURITOIMISTO v. ESSEN, KALLIO.
 SALIHUONEEN KALUSTOA: KORUPÖYDÄN, NUOTTIKAAPIN, RINTAKUVATELI-
 NEEN JA KORUKAAPIN ERIKOIS-OSIA. . . SINIVIHREÄKSI PULEERATUSTA
 KOIVUSTA. . . VALMISTANUT SUOM. YL. KÄSITEOLL. YHDISTYKSEN AM-
 MATTIKOULU HELSINGISSÄ. ☞ ☞

KOTITAIDE IV

ELOKUU, 1904

KUVALIITE X

SALIHOONEEN KALUSTOA: KORUHYLLYN JA SOH-
VAN ERIKOIS-OSIA! SEKÄ NOJATUOLI JA PIANO-
TUOLI . . . SINIVIHREÄKSI PULEERATUSTA KOI-
VUSTA. . . VALMISTANUT SUOM. YL. KÄSITEOLL.
YHDISTYKSEN AMMATTIKOULU HELSINGISSÄ.

ARKKITEHTUURITOIMISTO v. ESSEN, KALLIO.

NEUVO- JA UUTIS-OSASTO.

TUNTOMERKIT KESÄ- JA TALVIPUUILLE. Rakentamistarkotukseen tulevan tarvepuun ostajalle on sängen tärkeä tietää, onko ostettavana oleva puu kaadettu kesällä vai talvella, koska vain täten säästyy monilta erheyksiltä, sillä kesällä kaadettua puuta pidetään arvottomampana kuin talvella kaadettua. Nesteiden lepoajalla, lokakuusta huhtikuuhun, kaadettu puu sisältää, niin kirjoittaa muuan saksalainen lehti, suonissa suuren määrän tärkkelysjyväsia, jommoisia kesällä kaadettussa puussa ei ole. Tämän tärkkelysjauho-sisällyksensä kautta tulee talvipuu sängen tiiviiksi ja läpäsämättömäksi, kun huokokset senkautta sulkeutuvat. Tästä syystä voidaan esim. *astiat* y. m. s. valmistamiseen käyttää vain talvipuuta, koska niiden sisältö jos ne tehtäisiin kesällä kaadettusta puusta, haihtuisi huokosten kautta sängen nopeasti. Talvipuusta saatu tärkkelyspitoinen ydin tulee punasineräksi, kun se tulee jodin yhteyteen. Sivellään sentakia tutkittavat puut päästään jodiliuoksella, jos koko pinta näyttää tasaisen keltaiselta, missä on joitakuita vaaleampia juovia, niin ollaan varmat, että puu on kaadettu kasvamisajalla, vaaleankeltaiset juovat ovat ydinsäteet, kun taas puujuovat ja huokokset ovat tasakeltaiset. Sitävastoin esiintyvät kasvulevon aikana kaadetuissa puissa tärkkelystä sisältävät ydinsäteet muiden osien rinnalla paljon tummenpina, melkein kuin musteella piirrettyinä.

IKKUNARUUTUJEN LÄPINÄKYMÄTTÖMIKSI TEKEMINEN onnistuu sängen yksinkertaisella tavalla siten, että ruudut sivellään toiselta puolen nesteellä, joka on saatu jauhentamalla hiilihappoista kalkkia kalivesilasiin. Hiilihappoisena kalkkina pitää aina käyttää huuhdottua liitua. Kaksi kertaa tapahtuneen sivelemisen jälkeen ovat ruudut täydellisesti läpinäkymättömiä, mutta huone näyttää kuitenkin miltei entistään kirkkaammalta.

KÄSITEOLLISUUSKYSYMYKSIÄ. Kun ne neljä valtiokunnanmietintöä, jotka Suomen yleinen käsityöyhdistys oli antanut ensimmäisen yleisen käsiteollisuuskokouksen antamien lausuntojen johdosta, olivat ilmestyneet painosta, on yhdistyksen johtokunta nyttemmin pohtinut, miten näitä asioita olisi edelleen kehittämisen. Johtokunta katsoi täl-

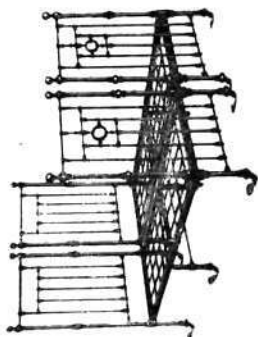
SUOMEN VÄRIJÄ VERNISSATEHTAAN OSAKEYHTIÖ
HELSINKI E-ESPLANAADIN KATU-8
VIIPURI KATARINAN KATU-4
TURKU ISO HÄMEEN KATU-32
VÄREJÄ ja VERNISSOJA
 KAIKKIA LAJIA
EDULLISIN OSTO-PAIKKA JÄLLEENMYYJILLE

H:gin Uusi Rautasänky-Tehdas

POLSA & SJÖSTEDT

Myyntiä: Aleksanterinkatu 50.
Puhelin 3630.

VALMISTAA:
 rautasänkyjä kaikkia eri malleja, myöskin tilauksen mukaan. . . . .
 Patjoja y. m. . . . .

KANSIA KOTITAL-
 TEEN 1903
 vuoden vuosikertaa varten on saatavana lehden konttorissa. Hinta 1: 50.

K. H. Renlund,

Helsinki.

Myy summittain ja vähittäin suuresta hyvin järjestetystä varastosta kaikkia rautatavara-alaan kuuluvia kappaleita, kuten

Rakennustakomuksia, valutavaroita, nauvoja, kankirautaa, terästä, rautalevyä kaikenlaatuista, sementtiä, tulenkestäviä tiiliä, tulenk. savea, tappuroita, täpettä, lastuvillaa, rakennuspalkkeja. Käytettyjä rataakiskoja. Maalari-värejä, vernissoja ja öljyjä y. m. tunnettuihin halpoihin hintoihin vuoden loppuun.

Häkli, Lallukka ja Kumpp.

Tukkukauppa Wiipurissa
 suosittaa muitten tavarainsa ohella todellisesti hyvää

Teetä,

jota on saatavana kaikissa hyvin varustetuissa kauppapuodeissa.

Jokainen käärye on varustettu vieressä olevalla leimalla ja tavaramerkillä, sekä sisältää tutkimustodistuksen.
 Huomautamme, että meidän teekäärjeemme ovat täysipainoisia.

N. Bomanin Huonekalu-

Turku & makasiini & Turku

Näyttelyhuoneustof:

Helsinki: Mikonkatu 4, & & Turku: Linnankatu 47.

Sisustaa täydellisesti niinhysin hotelleja, Pankki- ja yksityishuoneustoja kuin yksityisiä huoneitakin.

Työ aistikasta. & hinnat kohtuulliset.

Arabian Tehdas

suorittaa Pariisin maailmannäyttelyssä v. 1900

KULTAMITALILLA

palkittuja

kaakeli ja takkauunia.

Suuri valikoima mallia löytyy varastossa ja uusia tehdään tilausten ja h:rojen Arkkitehtien piirustusten mukaan.

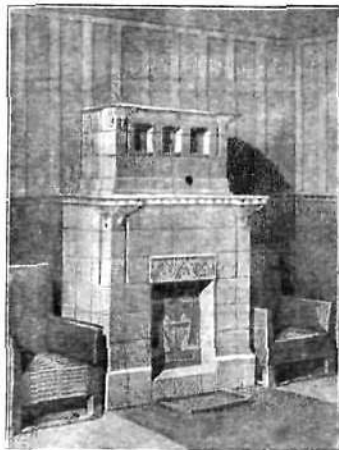
Wilh. Andstén'in Tehdas

perustettu 1842. **Osakeyhtiö** perustettu 1842.

Tehdas on vieläkin lisännyt jo ennestään suurem-
moista monityylisten kaakeliuuniensa näytelyvarastoa
suurella joukolla somia ja mitä muotikkaimpia, uusaikai-
simpia malleja, joihin piirustuksia ovat tehneet maamme
etevimmät taiteilijat ja arkkitehdit. Rakentavaa yleisöä
pyydetään muistamaan käydä näyttelyhuoneustoissamme
tehtaalla.

Wilh. Andstén'in Tehdas Osakeyhtiö

Raitiovaunut
seisähtävät juu-
ri portilla.
Tilauksia suo-
ritetaan no-
peaan.

Hinnat koh-
tuulliset.
Kustannusar-
vioita pyynnös-
tä.

Akkunalasia

Huom! Akkunalasia hanki-
taan ja puitteisiin kiinnitetään
halvimmalla.

Ferd. Björklund,

Aleksanterink. 15. Puh. 158.

Helsingin Uusi Tapettitehdas

Unionink. 32 * omist. W. SALVEN * Unionink. 32

Suurin valikoima koti- ja ulkomaalaisia
Tapetteja, Reunuksia, Friisejä, Rullakartiineja ja Linoleumia tunnetusti
Erityisliike uutuuksia varten. halpoihin hintoihin. Käytettä ilmaiseksi.

Rakentaja

erikseen tilattuna 8 mk.

O. A. Mattssonin

Maalarinliike & Tapettikauppa

Annank. 21. Puhel 37 51.

Tekee kaikenlaisia Maalaustöitä. —
Varastossa koti- ja ulkomaisia Ta-
petteja, Reunuksia ja Friisejä, Pinko-
ja Lumpupaperia, Linoleumimattoja,
Rullakartiineja y. m.

HUOM.! Uusi varasto, halvat hinnat!

löin tarpeen vaatimaksi käännät-
tää ruotsiksi kaksi mietintöä, en-
simäisen ja neljännen valiokun-
nan, ja päätti tarkastuksen vuoksi
antaa asiaa koskevat käsittelet
lisätyn johtokunnan kaikille jäse-
nille sekä syyskuussa ottaa asian
edelleen käsiteltäväksi. Ottamaan
osaa käsittelemiseen kutsuttai-
nuden komiteojen jäseniä, jotka
eivät ole edustettuna johtokun-
nassa. Kun sitten olisi yleisesti
pohdittu kaikkia niitä esillä olevia
ehdotuksia, joita neljän komitean
työskennellessä oli kertynyt useita
kymmeniä, osaksi kuitenkin sa-
masta asiasta, jätettäisiin käsiteol-
lisuusyhdistyksen päätösehdotuk-
sen muodosteleminen valiokun-
nalle, jonka jäseninä tulisivat ole-
maan yllämainittujen neljän komi-
tean edustajat ja johtokunta.

Käsityöyhdistyksen varapuheen-
johtaja V. v. Vriigt, joka kenraali
H. Åkermanin poissa ollessa on
johtanut näitä keskusteluja, on
käsiteollisuuskysymysten edelleen
jatkuvan käsittelyn suhteen ehdot-
tanut, että johtokunta päätök-
sään tehdessään ottaisi huomioon:

että vaan ne ehdotukset, joi-
den toteuttaminen nyt esillä ole-
van selvittelyn perustuksella on
mahdollisena pidettävä, välittö-
mästi johtaisivat toimenpiteisiin kä-
siteollisuusyhdistyksen puolelta:

että niiden ehdotusten suhteen,
jotka vaativat lisäselvittelyä, teh-
täisiin se esitys senaatille, että
ehdotukset tarkastaisi valtion aset-
tama käsiteollisuuskysymyksiä kä-
sittelevä komitea, jonka asettami-
sesta Suomen yleisen käsiteolli-
suusyhdistyksen pitäisi tehdä eh-
dotus;

että viivyttämättä on ryhdyt-
tävä toimenpiteisiin valiokunnan
1 kohdan mukaisesti tehtyjen eh-
dotusten johdosta, joiden toteut-
taminen ei yhdistykselle aiheuta
sen varojen yli meneviä kulun-
keja ja

että käännettäisi senaatin puo-
leen ilmoittamalla, että käsiteolli-
suusyhdistys on halukas ryhtymään
muhinkin kuin 3 kohdassa mai-
nittuihin toimenpiteisiin, jos näitä
muuta toimenpiteitä varten, jotk.
kirjelmässä tullaan mainitsemaan
ilmoittamalla samalla kuhunkin
erityiseen tarkoitukseen likimää-
rin tarvittavat menoterät, annet-
tisiin yhdistyksen käytettäväksi
tarpeellisen suuri valtioapu.

**KURSSI MAALAIKPUUSE-
PILLE.** Käsiteollisuusyhdis-
tyksen Helsingissä oleva koulu toi-
menpance 2-kuukautisen kurssin
maalaispuusepille, jotka haluavat
kehittyä ammatissaan. Kurssi al-
kaa lokak. 1 päivä ja päättyy
marrask. 30 p:nä.